

kirkeenge gå fra sin gård, at uden ridefogden havde forbudt det. Det var altså værre i hendes øjne, end når fogden drev en stakkels kvinde ind i de utugtiges rækker.

Kilder:

Skast herreds tingbog 1648 11/1, 8/2, 22/2, 18/7. Bue Kaae: Den ustyrlige ladefoged på Visselbjerg, Fra Ribe Amt 1954, 364-74.

En sikret medgift

Af H. K. Kristensen

Selvejer Nis Sørensen Buch i Andst havde en datter Kirsten Nisdatter, som var blevet forlovet med »velforstandig mand Poul Nissen i Vejen«, og Buch havde lovet at give hende 100 rdl. i medgift. Måske har Poul Nissen været svagelig, i hvert fald var han betydelig ældre end Kirsten, – så man drøftede problemet om, hvad der skulle ske med medgiften, om Poul Nissen døde før Kirsten. Man blev enig om en ordning og tog til tinge – Malt herreds ting – den 13. aug. 1681, hvor Buch gav til kende »på det for^{ne} Kirsten Nisdatter kan være forsikret hendes medgift igen, om Gud behager at kalde bemeldte Poul Nissen fra hende og ikke har avlet børn udi ægteskab«, så var der truffet en bestemmelse om, hvordan der skulle forholdes.

Derefter »fremkom Poul Nissen og tog for^{ne} Nis Sørensen Buch i hånd og pantsatte til ham på hans datters vegne »sin egen tilhørende ejendom¹, som han udi hånd og værge har udi Vejen og Vorup mark², det være sig udi huse og »bøge« (bygning), ager og eng, skov og mark, hede og kær, moser, forte og fægang, fiskevand med andet tilhørende, som hun (Kirsten Nisdatter) til en vis forsikring skal have for for^{ne} medgift«.

Imidlertid havde Poul Nissen været gift før, og med sin afdøde kone havde han datteren Else.

Når Niels Buch således sikrede sin datter, at hun også efter ægtemandens død kunne nyde medgiften, er det sket for at værne hende mod en bestemmelse i den endnu dengang gæl-

dende Jyske lov, der i sin omhu for at sikre slægten arvejorden havde følgende bestemmelse i 1. bog VI (Skautrups udgave): »Dør faderen, og moderen overlever ham sammen med børnene, da arver hun intet af hans arvejord«, kun eventuelt en part af købejord. Poul Nissens selveje er ganske givet arvejord, en slægtsgård ville vi sige nu til dags. Købejord var det ikke let at få fat i dengang. Uden ovennævnte pantsættelse risikerede Kirsten Nisdatter Buch at blive sat fra gården og kun eje en part af indboet, når ægtemanden døde. – Hans Christensen i Nyby, der var væрге for Else, tiltrådte panteforskrivningen af den halve gård. Kirsten Buchs fremtid var sikret.

Noter

- 1) Matriklen 1688 viser, at Poul Nissen (Nielsen) sammen med to andre mænd ejede en gård på over 8½ td. hartkorn.
- 2) Vorup er en allerede dengang forlængst nedlagt landsby i Vejen sogn.

»Den danske Flag« i Amsterdam

Af H. K. Kristensen

Selv en ganske kort notits kan undertiden være særdeles kærkommen og sætte en lang tankerække i gang, især når det drejer sig om et emne, man kender noget til i forvejen. Det oplevede undertegnede, da jeg for en rum tid siden stødte på følgende oplysning i en arvesag fra Grærup i Ål sogn, som er indført i Vester Horne herreds tingbog 1769, d. 30. juni. Det hedder her, at man befuldmægtigede »Signeur Sibrandt Møller, boende i Amsterdam i Riddergaden i Den Danske Flag« til at optræde på arvingernes vegne.

I kystsognene og på Fanø var der flere slægter Møller. Manden i Amsterdam er nok et medlem af en af disse, men er udvandret til Holland, og han må have boet der så længe, at han tillæmpede sit danske fornavn efter landets sprog. Fælleskønskendeordet »Den« foran et intetkønsord røber hans vestjyske oprindelse, men det kan også godt skyldes tingskriveren